

Vgl. डष्टर, डस्तर, रथतर, वृत्रतर, शोकरतर, सतर, तरी s. u. तरि.

तरत्त m. = तरत्तु BHAR. zu AK. 2, 3, 1. तरत्तर्त्तशार्दूल° VARĀH. BH. 8. 12, 8. Wolf und Hyäne NIGH. Pa.

तरत्तु VS. तरत्तु ÇĀNT. 2, 30. m. Hyäne AK. 2, 3, 1. H. 1283. VS. 24, 40. MBH. 1, 1666. 8285. 8315. 3, 11117. 5, 1911. 6, 2638. 13, 735. तरत्तोद्यम-
दंष्ट्रा: u. s. w. येयमितानि तिष्ठन्ति गृहेषु गृहमेधिनाम् । तान्यध्यापयगा-
राणि पिशितशैः 6151. fg. HARIV. 9373. R. 2, 94, 7. 3, 32, 45. 5, 17, 32.
SUGR. 1, 24, 7. 202, 9. 2, 181, 12. Auch तरत्तु m. ÇĀNDAR. im ÇKDr.

तरंग् (denom. von तरंग), तरंगति wogen, sich hinundherbewegen: त-
रंगदन्द्वाशा Gtr. 2, 8.

तरंगं (तरम्, absol. von 1. तर, + 1. णि) UNĀDIS. 1, 119. m. SIDDH. K. 250,
a, 4. 1) Welle AK. 1, 2, 3, 5. H. 1075. UGĒVALAD. zu UNĀDIS. R. 4, 41, 29.
fgg. SUGR. 1, 91, 14. BHARTṚ. 1, 80. ÇĀK. 53. PĀNĀT. 263, 20. VARĀH. BH.
S. 12, 12. KĪT. 9. PRAB. 21, 4. Am Ende eines adj. comp. f. स्त्री PĀNĀT.
188, 11. — 2) Welle als Bez. von Unterabtheilungen oder Abschnitten, ins-
bes. solcher Werke, welche im Titel ein Wort wie Meer oder Fluss ent-
halten; so z. B. im Kathāsarisāgara und in der Rāgatarāṅgiṇī;
vgl. VERZ. d. B. H. No. 1378. VERZ. d. Oxf. H. 101, b. — 3) eine sprin-
gende Bewegung, Galopp, = तुरगादीनामुत्फालः UGĒVAL. मयनकुरङ्ग°
Gtr. 12, 20. das Wogen, sich-Hinundherbewegen: ध्रु° (vgl. अथाङ्गतरंगि-
तानि Gtr. 3, 13 und तरल) HARIV. 4298. — 4) Zeng, Kleid UGĒVAL. —
Vgl. 2. उत्तरंग, चर्म°.

तरंगक (von तरंग) m. Welle BĀLAB. 44. — Vgl. नारी°.

तरंगणि in der Stelle: (महेदधिमिव) वाह्नेर्मितरंगणिम् MBH. 6, 3326
fehlerhaft für °तरंगिणम्; vgl. u. तरंगित.

तरंगभीरु (त° + भीरु) m. N. pr. eines Sohnes des 14ten Manu HA-
RIV. 493.

तरंगित (von तरंग) 1) adj. oxyt. mit Wogen versehen gaṇa तारकादि
zu P. 5, 2, 36. महाव्यूहम् — सागरप्रतिमं धोरं वाह्नेर्मितरंगितम् MBH.
6, 3851 (vgl. 3326 u. तरंगिणी). überfliegend, überlaufend: जलदाप्यतरंगि-
तविलोचना VID. 155. — 2) n. das Wogen, sich-Hinundherbewegen: अ-
थाङ्गतरंगितानि (vgl. ध्रुतरंग HARIV. 4298) Gtr. 3, 13.

तरंगिन् (wie eben) 1) adj. mit Wogen versehen, wogend: गजवाजिम-
नुष्याणां शोणितानां तरंगिणी । प्रावर्तत तत्र नदी MBH. 6, 4165. (नदीम्)
प्रत्यक्श्रोतस्तरंगिणीम् R. 2, 71, 2. 4, 41, 11. 44, 47. uneig. so v. a. sich
unruhig hinundherbewegend (vgl. तरल): अङ्गैरनङ्गतरंगिभिः Gtr. 3, 19.
— 2) f. तरंगिणी Fluss gaṇa पुष्करादि zu P. 5, 2, 135. AK. 1, 2, 3, 29.
H. 1079. HĪR. 53. स्वर्ग° BHARTṚ. 3, 65; vgl. अमृत°. Im Titel von Wer-
ken COLBR. Misc. Ess. II, 49; vgl. तीर°, राज°.

तरट् eine best. Arzneipflanze (vulg. टोकळा) NIGH. Pa. तरटी s. u. तरदी.

तरण (von 1. तर) 1) m. a) Floss, Boot TRIK. 1, 2, 12. — b) der Himmel
(der schliessliche Landungsplatz) ÇĀNDASĀDĀRĪHASINDHU im ÇKDr. —
2) n. a) das Uebersetzen, Durchschiffen: नदी° KĪT. ÇR. 1, 7, 13. R. GORR.
1, 4, 103. 3, 11, 4. R. SCHL. 2, 49 und 53 in den Unterschrr. Ht. II, 155.
RĀGA-TAR. 4, 249. प्रतीप° VIKR. 24. Bildl. das glückliche Hiniüberkommen
über, Ueberwinden: आपदस्तरणे MBH. 1, 6054. — b) viell. Ruder:
तरणान्यस्तम्भयति KAUC. 52. — तरणी s. u. तरणि. Vgl. सुतरण.

तरणि (wie eben) UNĀDIS. 2, 103. 1) adj. a) die Bahn durchlaufend;

III. Theil.

vorwärts dringend, rasch; unverdrossen, energisch NAIGH. 2, 15. सुहा-
वा वृत्सु तरणिर्नार्वी RV. 3, 49, 3. तरणिभिर्वै: 4, 33, 1. ये वा ध्रुषु तरणि-
यो वर्हति 7, 67, 3. von der Sonne (vgl. 2): हरेर्ध्वं तरणिर्धर्मानः 7, 63,
4. 10, 88, 16. AV. 13, 2, 4. 36. — रुक्मिणं तरणिं भोजमच्छे RV. 4, 45, 7.
तरणिरिज्यति तेति पुष्यति 7, 32, 9. 20. एका विभक्ता तरणिर्मयानाम्
26, 4. ध्वं कस्य तरणिं 3, 11, 3. — b) hinüberbringend, rettend, hilf-
reich: तरणिं जनानाम् RV. 3, 45, 28. पायवः 49, 8. 4, 4, 12. तं त्राता तरणे
चेत्यौ भूः 6, 1, 5. 1, 121, 6. TBR. 2, 7, 22, 2. f. ई in उर्गतरणी (सावित्री)
HARIV. 14078. — 2) m. die Sonne (vgl. 1, a) AK. 1, 1, 3, 31. TRIK. 3, 3,
129. H. 95. an. 3, 206. MED. n. 50. HĪR. 11. KAP. 3, 13. BĀG. P. 5, 1, 30.
24, 2. 3, 5, 36. RĀGA-TAR. 3, 122. — 3) m. als N. der Sonne auch Bez. der
Calotropis gigantea (धर्व) ÇKDr. — 4) m. Strahl H. an. — 5) Boot, Schiff
(तरण, नौका) H. an. HĪR. 59. f. AK. 1, 2, 3, 10. TRIK. MED. — PRAB. 83,
10. ÇĀTR. 10, 93. व्याकरणाविकतरणिः VOP. S. 176. संसार° VERZ. d.
B. H. 192, 27. तरणी f. H. 877. ÇĀNDAR. im ÇKDr. Vgl. तारणि. — 6) f.
N. einer Pflanze, Aloe perfoliata Lin., AK. 2, 4, 3, 54. TRIK. H. an. MED.
Auch तरणी BHAR. zu AK. ÇKDr. Nach ÇĀNDAR. im ÇKDr. ist तरणी
Hibiscus mutabilis Lin. (पञ्चचारिणी), nach NIGH. Pa. = तरणीवल्ली
eine Rosenart, Rosa glandulifera Roeb. Vgl. गोतरणि.

तरणित्वं (von तरणि) n. Eifer, Ausdauer NĪR. 11, 16. RV. 1, 110, 4. 6.
तरणिधन्य (तरणि viell. in der Bed. Schiff + धन्य) m. Bein. Çi-
va's ÇIV.

तरणियेक (त° + ये°) m. ein hölzernes Gerath zum Ausschöpfen des
Wassers aus einem Schiffe ÇĀTĀDH. im ÇKDr.

तरणिरत्न (त° Sonne + रत्न) n. Rubin RĀGĀN. im ÇKDr.

तरणीय (von 1. तर) adj. transeundus, zu pastren: सरितः R. GORR.
2, 28, 15.

तरणीवल्ली s. u. तरणि am Ende.

तरण्ड (von 1. तर) 1) m. Floss, Schiff UGĒVAL. zu UNĀDIS. 1, 128. H. 879.
m. n. = प्लव und नौका MED. d. 29. तरण्डा f. HĪR. 59. तरण्टी f. ÇĀ-
NDAR. im ÇKDr. m. n. = कुम्भतुम्बीरम्भादिसंकरः ein Floss aus Bambus-
rohr, welches von schwimmenden Krügen und Kürbissen unterstützt,
grössere Lasten zu tragen vermag, ebend. — 2) m. n. die über dem
Wasser schwimmenden Holzstücke bei einem Fischernetz, Flosse MED.
UGĒVAL. — 3) m. n. Ruder (vgl. तरण्डपादा) WILS. — 4) m. N. pr. einer
Gegend ÇĀNDAR. im ÇKDr.; vgl. तरण्डक.

तरण्डक n. N. pr. eines Tirtha: ततो गच्छेत् — द्वारपालं तरण्डकम् ।
तच्च तीर्थं सरस्वत्या यत्नेन्द्रस्य MBH. 3, 6022. — Vgl. तरत्तुक.

तरण्डपादा (त° 3. + पादा) f. Boot, Schiff ÇĀNDAR. im ÇKDr.

तरण्य (von तरण), तरण्यति übersetzen u. s. w. (गती) gaṇa कण्डादि
zu P. 3, 1, 27.

तरत्समन्दीय n. (sc. सूक्त) das mit den Worten तरत्समन्दी beginnende
Sūkta (RV. 9, 58) M. 11, 258.

तरत्सल m. conflagration of chaff (तृणामि) WILS. Entstanden aus
einem verlesenen तु वत्सलः तृणामिः स्यात्तु वत्सलः TRIK. 1, 1, 69.

तरद् (von 1. तर) f. SIDDH. K. 249, b, 4 v. u. 1) Floss. — 2) eine Art
Ente MED. d. 29.

तरदी f. N. einer stacheligen Pflanze (तारदी, तीन्ना, खर्बुरा, रक्तवी-